

RIKSDAGENS PROTOKOLL.

1888.

Andra Kammaren.

N:o 1.

Sedan Riksdagen i enlighet med riksdagsordningens § 2 samlats i Stockholm måndagen den 16 januari 1888, sammanträdde Andra Kammaren

Onsdagen den 18 januari

kl. 11 f. m.

§ 1.

Sammanträdet öppnades af representanten för Höks härad, f. d. vice talmannen, herr Carl Ifvarsson, såsom den ledamot, hvilken de flesta riksdagarne bevisat, med följande helsningstal:

Mina herrar ledamöter af Riksdagens Andra Kammare!

På grund af 33 § riksdagsordningen har jag nu med årens rätt och pligt fattat den klubba, som förut efter nådigt förordnande en och annan gång tillfälligtvis varit förd af min hand, för att vid detta tillfälle i egenskap af ordförande leda kammarens förhandlingar intill dess talmän blifvit förordnade. Och i denna egenskap helsar jag eder härmed välkomna.

Riksdagen sammanträder denna gång under ganska egendomliga, oklara och brydsamma omständigheter. Andra Kammaren står vid början af en ny treårsperiod, utan att den allmänt kända tvisten om valet af alla hufvudstadens 22 representanter i kammaren ännu är klargjord; en tvåfaldig, politisk och ekonomisk, kris hemsöker vårt land, utan att dess följder nu kunna ens närmelsevis öfverskådas; jordbruk och öfriga näringar sucka fortfarande under betryck; bank- och kreditväsendet är icke på bästa sätt ordnad; öfver undervisningsväsendets olämplighet i vissa hänseenden har länge klagats, hvartill kommer, att ganska allvarsamma, mer eller mindre berättigade klagorop förnimmas öfver förslappad moral, oredlighet, öfverdådigt lefnadssätt och utsäde af tvedrägtens ogräsfrön inom samhället, söndring på det kyrkliga området icke att förtiga, allt medan flertalet, om icke alla, stå undrande och spörjande, huru det skall sluta.

Här saknas således icke anledning till oro och bekymmer. Men hafva våra förfäder ofta förmått öfvervinna sådana svårigheter, som politiska brytningar af allvarsammaste art, genomgående finansiella och ekonomiska kriser, inre oroligheter, krig, pest och hungersnöd, medan jordbruk och näringar voro föga utvecklade, så må väl antagas, att nutidens folk skall förmå öfvervinna nutidens jemförelsevis små olägenheter, under fredens dagar och landets nuvarande utvecklade ställning i hvarjehanda hänseenden. Må vi således ej misströsta, att icke en ljusare dag åter skall randas inom vårt land. Men må vi icke lägga händerna i kors och vänta, att allt skall komma af sig sjelft.

Väl må det säkraste, hufvudsakligaste och varaktigaste botemedlet mot nutidens onda vara att söka hos och bero af folket sjelft, af arbete, omtanke, sparsamhet, sundare lefnadssätt och större redbarhet m. m., och väl må man kunna antaga, att nutidens bekymmer skola medföra en hellosam maning dertill. Det fordras dock, att statsmagterna äfven tillgöra sitt bästa för land och folk.

Förslag i sådan syftning kunna derfor icke heller vid denna riksdag uteblifva, och att dessa skola vederbörligen uppmärksammas, derom kan man vara lika förvissad som derom, att samtliga Riksdagens ledamöter äro livvade af nit för landets väl, om ock meningarne, nu såsom alltid, i vissa hänseenden äro delade om bästa medlet för ändamålets vinnande. Att nu orda om en eller annan frågas förmodade utgång tillåter jag mig desto mindre, som den gamla goda regeln: "pröfva innan du dömer" icke bör förbises. Jag stannar derfor nu på önskningarnes område. Må denna kammares förhandlingar bära vittnesbörd, icke allenast om enigt nit för det allmännas bästa, utan äfven om aktning för den ärliga öfvertygelsen, om den lugna pröfningen och de sansade, sunda besluten! Må sanning, rätt och allmänt väl göra sig gällande! Och må Herren, den högste, leda allt till en god utgång, till båtнад för konung, fädernesland och brödrasfolk!

Med dessa från hjertat gående önskingar förklarar jag härmed denna kammares förhandlingar öppnade.

§ 2.

Herr ordföranden anmälde, att han anmodat undertecknade att föra protokollet till dess sekreterare hunnit utses.

§ 3.

Herr ordföranden uppläste berättelsen om den i riksdagsordningens § 32 föreskrifna fullmagsgranskning, så lydande:

Protokoll, hållet inför statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet vid lagtima riksdagen i Stockholm den 17 januari 1888.

Sedan till följd af stadgandet i § 32 § riksdagsordningen herr statsrådet och chefen för kongl. justitiedepartementet anmodat tre bland fullmäktige i riksbanken och tre bland fullmäktige i riksgäldskontoret

att närvara vid den granskning af riksdagsmannafullmagter, som jemlikt riksdagsordningens nämnda paragraf denna dag borde ega rum, så infunno sig nu å anvisad lokal inom kongl. kanslihuset af fullmäktige i riksbanken herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. grefve C. M. C. Lewenhaupt, f. d. statsrådet m. m. P. J. von Ehrenheim och hemmansegaren m. m. Liss Olof Larsson, samt af fullmäktige i riksgäldskontoret herrar ordföranden bland nämnda fullmäktige m. m. friherre J. G. N. S. Akerhielm, statskommisarien m. m. P. Samzelius och bergsbruksidkaren Johan Johansson.

Vid den granskning af ingifna fullmagter för ledamöter af Andra Kammaren, som härvid företogs, anmärktes, att de af hemmansegaren Petter Andersson i Högkil och hemmansegaren Mats Tysk i Vattnäs aflemnade fullmagter att vara ledamöter af Andra Kammaren, den förre för Tössbo och Vedbo härads domsaga och den senare för Ofvan-Siljans domsaga, voro undertecknade, Petter Anderssons af Karl Hammarberg och Mats Tysks af Gustaf Graan, utan att af fullmagterna, af hvilka den för Ofvan-Siljans domsaga var försedd med domsagens sigill, i öfrigt inhemtades, att nämnda underskrifter skett å domarembetets vägnar eller att Hammarberg och Graan voro domhafvande i nämnda domsagor, då valen höllos; men då dels medelst telegram från sekreteraren i Kongl. Maj:ts och rikets Göta hofrätt styrktes, att Hammarberg vid utfärdandet af den med hans namn undertecknade fullmägt var tillförordnad domhafvande i Tössbo och Vedbo härads domsaga och dels från Kongl. Maj:ts och rikets Svea hofrätt inhemtats, att Graan hade förordnande att förvalta domarembetet i Ofvan-Siljans domsaga vid den tid, då fullmagten rörande samma domsaga utfärdades, ansågos berörda fullmagter böra godkännas.

I afseende å den fullmägt att vara ledamot af Andra Kammaren, som af organisten Jöns Rundbäck företetts, förekom, att deri angäfvos att den afsåge riksdagsmannaval, som hållits i Vestra och Östra Hisings härads valdistrikt af Askims, Vestra och Östra Hisings samt Säfvedals härads domsaga, ehuru enligt gällande valkretsindelning ifrågavarande valdistrikt borde omfatta Vestra och Östra Hisings tingslag, hvilket enligt de af statistiska centralbyrån till ledning vid riksdagsmannaval utfärdade uppgifter om folkmängden den 31 december 1886 består, förutom af Vestra och Östra Hisings härad jemväl af en del utaf Inlands Södra härad; och skulle anteckning om detta förhållande i protokollet göras, på det kammaren måtte komma i tillfälle att utöfva sin pröfningsrätt, huruvida denna fullmägt ändock finge såsom giltig antagas.

Hemmansegaren Johan Carlsson i Nysäter hade i stället för fullmägt aflemnadt ett af Kongl. Maj:t den 12 december 1887 meddeladt utslag, hvaraf inhemtades, att, sedan, efter den 28 augusti 1887 för rättadt val af ledamot i Riksdagens Andra Kammar för Medelpads östra domsagas valkrets, dervid bemålde Carlsson erhållit 571 röster och Häradshöfdingen Axel Herman Ölander 370 röster, tillförordnade domhafvanden vid rösternas sammanräkning förklaradt att de valsedlar, som lydt å Carlsson, vore ogilla och att Ölander vore för domsagan lagligen vald till ledamot af Riksdagens Andra Kammar under tre år

från och med den 1 januari 1888, men Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Vesternorrlands län, på deröfver anförda besvär, genom utslag den 1 oktober 1887, med ändring af domhafvandens beslut förklarar Johan Carlsson i Nysäter vara för Medelpads östra domsaga lagligen vald till ledamot af Riksdagens Andra Kammare för tiden från och med den 1 januari 1888 till 1890 års utgång, Kongl. Maj:t enligt ifrågasvarande utslag funnit skäl icke vara anfördt, som kunde verka ändring i Kongl. Maj:ts Befallningshafvandes öfverklagade utslag.

Ehuru det sålunda vore ådagalagdt, att Johan Carlsson i Nysäter vore till ledamot af Andra Kammaren utsedd; likväl och som nu förevarande granskning hade till föremål att undersöka, huruvida företedda fullmagter äro i föreskrifven form utfärdade, men någon fullmagt för Johan Carlsson icke blifvit för granskning uppvisad, ansågs till kammarens pröfning böra öfverlemnas, huruvida Johan Carlsson ändock på grund af förutnämnda utslag må anses behörig att riksdagsmannakallet utöfva.

Slutligen anmärktes, att i några fullmagter förekommo åtskilliga afvikelser från det i riksdagsordningens 20 § föreskrifna formulär, såsom att i några fullmagter tiden för riksdagsmannauppdragets fortvaro angifvits skola räknas "från" den 1 januari innevarande år i stället för "från och med" samma dag; att i andra fullmagter blifvit infördt när valet afslutats; att i en del fullmagter de i officiella handlingar antagna benämningar å vissa domsagor och valkretsar ej blifvit fullt riktigt återgifna, att i en fullmagt omförmäls, att den blifvit jemlikt af Kongl. Maj:t meddeladt utslag utfärdad, och att jemväl i öfrigt ord antingen blifvit tillagda eller utslutna eller mot deremot svarande utbytta; men då samtliga dessa afvikelser icke syntes vara af beskaffenhet, att derigenom meningen förändrades eller otydlighet eljest föranleddes, ansågos dessa fullmagter, i likhet med öfriga mot hvilka anmärkning ej förekommit, böra godkännas.

Någon riksdagman från Sevede och Tunaläns eller Torneå domsaga hade icke infunnit sig.

Hvad sålunda förekommit skulle meddelas Andra Kammaren genom utdrag af protokollet, hvarjemte förteckning å de kammarens ledamöter, af hvilka fullmagter blifvit uppvisade, tillika med fullmagterna skulle till kammaren öfverlemnas.

In fidem
V. L. Groll.

Den i protokollet omfömda förteckning var af följande lydelse:

Förteckning å ledamöter af Riksdagens Andra Kammare, hvilka den 16 och 17 januari 1888 inför chefen för kongl. justitiedepartementet uppvisat sina fullmagter.

Stockholms stad: $\left\{ \begin{array}{l} 1 \text{ Ingeniören, fil. dr Carl Gustaf Patrik de Laval.} \\ 2 \text{ Hofrättsrådet Carl Ulrik Widström.} \\ 3 \text{ Rådmannen Walfrid Billing.} \end{array} \right.$

Stockholms stad:

4	Generalintendenten friherre Nils Axel Hjalmar Palmstjerna.
5	Dockmästaren Feodor Werner.
6	Öfverdirektören Knut Styffe.
7	Grosshandlaren Erik Wilhelm Carlson.
8	Kommendören Carl Gustaf Lindmark.
9	Fabrikören Conrad Theodor Svanberg.
10	Medicine licentiaten fil. dr Carl Ludvig Hippolyth Nyström.
11	Grosshandlaren Anton Bexelius.
12	Rektor Carl Gustaf Bergman.
13	t. f. Kommerserådet Staffan Fredrik Robert Per Cederschiöld.
14	Bruksegaren Gustaf Fredrik Berndes.
15	e. o. Kongl. hofpredikanten Gustaf Emanuel Beskow.
16	Jernkramhandlanden Fredrik Magnus Lund.
17	Urfabrikören Carl Fabian Höglund.
18	Maskinisten Frans Gustaf Björck.
19	Bokförläggaren Anders Victor Carlson.
20	Generalkonsuln Carl Oscar Berg.
21	Professoren Veit Brecher Wittrock.
22	Instrumentmakaren Georg Wilhelm Lyth.

Stockholms län:

Norra Roslags domsaga	23	Hemmansegaren Per Persson i Norrsund.
Mellersta Roslags domsaga	24	Godsegaren Erik Gabriel Henrik Åkerlund på Lovisedal.
Södra Roslags domsaga	25	Godsegaren Erik Gustaf Boström å Östanå.
Stockholms läns vestra domsaga	26	Godsegaren Gustaf Fredrik Östberg på Brantshammar
Södertörns domsaga	27	Hemmansegaren Lars Petter Larsson d. ä. i Berga.
Södertelge, Norrtelge, Östhammar, Öregrund, Sigtuna och Vaxholm.	28	Borgmästaren Anton Fredrik Martin.

Upsala län:

Norunda och Örbyhus härad	29	Arrendatorn Knut Alfred Kihlberg.
Olands härad	30	Arrendatorn Karl Edvard Holmgren i Hillebola.
Upsala läns mellersta domsaga	31	Hemmansegaren Jan Eliasson i Skuttungeby.

Onsdagen den 18 Januari.

Upsala läns södra dom- saga	32	Landtbrukaren Lars Petter Mallmin.
Upsala	33	Professoren Herman Ludvig Rydin.
D:o	34	Ingeniören Zacharias Larsson.

Södermanlands län:

Jönåkers härad	35	Arrendatorn Fredrik Pettersson i Tjärsta.
Rönö, Hölebo och Da- ga härad	36	Hemmansegaren Carl Gustaf Andersson i Skeenda.
Oppunda härad	37	Godsegaren friherre Carl Carlsson Bonde.
Villåttinge härad	38	Landtbrukaren Erik Forsselius i Ekeby.
Vester- och Öster-Re- karne härad	39	Hemmansegaren Carl Andersson i Hamra.
Åkers och Selebo hä- rad	40	f. d. Kaptenen Lars Georg von Heijne Lillienberg.
Nyköping, Torshälla, Mariefred, Trosa och Enköping	41	Häradshöfdingen Ernst August Edelstam.
Eskilstuna och Streng- näs	42	Fabriksiddkaren Knut Söberblom.

Östergötlands län:

Kinda och Ydre dom- saga	43	Landtbrukaren Axel Edvard Pettersson i Hamra.
Björkekinds, Östkinds, Lösings, Bråbo och Memmings domsaga	44	Kontraktsposten Christian August Ekeborgh.
Lysings och Göstrings domsaga	45	Landtbrukaren Johan Eriksson i Norrby.
Åkerbo, Bankekinds och Hanekinds dom- saga	46	Hemmansegaren Frans Oskar Larsson i Mörtlösa.
Vifolka, Valkebo och Gullbergs domsaga	47	Hemmansegaren Anders Gustaf Andersson Himmelsby.
Finspånga läns härads domsaga	48	Hemmansegaren Per Gustaf Pettersson i Brystorp.
Aska, Dals och Bo- bergs domsaga ..	49	Landtbrukaren Karl Jakob Jakobsson i Karlshult.
Hammarkinds med Stegeborgs skärgård och Skärkinds dom- saga	50	Godsegaren Niclas Fosser.
Linköping	51	Seminariektorn Christoffer Ludvig Anjou.
Norrköping	52	Tullförvaltaren Gustaf Walther Leopold Lönegren.
D:o	53	vice Konsuln Axel Svartling.

Vadstena, Skeninge,
Söderköping, Motala
och Grenna } 54 Kyrkoherden Fredrik Wilhelm Metzén.

Jönköpings län:

Vestra härads dom- }
saga } 55 Hemmansegaren Johan Sjöberg i Bodaryd.
Östra härads domsaga } 56 Landtbrukaren Johan August Johansson.
Östbo härad } 57 Organisten Gustaf Vilhelm Svensson i Ryda-
holm.
Vestbo härad } 58 Hemmansegaren Anders Andersson i Hakarp.
Tveta, Vista och Mo }
domsaga } 59 Landtbrukaren Johan Anderson i Tenhult.
Norra och Södra Ved- }
bo domsaga } 60 Landtbrukaren Oskar Ericksson i Bjersby.
Jönköping } 61 Handlanden Frans Gustaf Sandvall.

Kronobergs län:

Uppvidinge härad } 62 Hemmansegaren Johan Petersson i Boestad.
Konga härad } 63 Gästgifvaren Sven Wieslander i Ingelstad.
Norrvidinge och Kin- }
nevalds härad } 64 Hemmansegaren Carl Fredrik Petersson i
Dänningelanda Jönsagård.
Allbo härad } 65 Hemmansegaren Magnus Andersson i Löfhult.
Sunnerbo domsagas } 66 Hemmansegaren Anders Gustaf Jönsson i
östra valkrets } Mårarp Lunden.
Sunnerbo domsagas } 67 Hemmansegaren Anders Gustaf Björkman i
vestra valkrets } Groeryd.
Vexjö och Oskarshamn } 68 Konsistorienotarien Sven Anders Gustaf
Sundberg.

Kalmar län:

Norra Tjusts härad ... } 69 Hemmansegaren Jonas Peter Nilsson i
Kägglå.
Södra Tjusts härad ... } 70 Kyrkoherden Otto Wilhelm Redelius.
Aspelands och Hand- }
börds domsaga } 71 Landtbrukaren Carl Johan Petersson i Ek-
sebo.
Sevede och Tunälans }
domsaga } 72
Norra Möre och Stran- }
da domsaga } 73 Landtbrukaren Johan Eklund.
Södra Möre domsagas }
vestra valkrets } 74 Handlanden Carl Johan Bladh i Örsjö.
Södra Möre domsagas }
östra valkrets } 75 Hemmansegaren Nils Petersson i Runtorp.
Ölands domsaga } 76 Hemmansegaren Anders Peter Danielson i
Dyestad.
Kalmar } 77 Landskamreraren Adolf Westrin.
Vestervik, Eksjö och }
Vimmerby } 78 Häradshöfdingen Gustaf Johan Georg Axel
Berg.

Gotlands län:

Gotlands södra dom- saga	}	79	Hemmansegaren Ludvig Norrby i Stenstugu.
Gotlands norra dom- saga			
Visby och Borgholm	}	81	Häradshöfdingen Alfred Waldenström.

Blekinge län:

Listers dasaga	82	Hemmansegaren Nils Jönsson i Gammalstorp.
Bräkne domsaga	83	Hemmansegaren Per Persson i Törneryd.
Östra domsaga	84	Hemmansegaren Anders Svensson i Lösen.
Medelstads domsaga...	85	Hemmansegaren August Pettersson i Hasselstad.
Karlskrona	86	f. d. Kaptenen Carl Gilius Frick.
Karlshamn, Sölvesborg och Ronneby	87	Häradshöfdingen Albert Alexander Lilienberg.

Kristianstads län:

Ingelstads och Järre- stads domsaga	}	88	Landstingsmannen Lasse Jönsson i Sandby.
Villands härad			
Östra Göinge härad...	}	90	Hemmansegaren Per Truedsson i Haganäs.
Albo och Gerds dom- saga			
Vestra Göinge dom- saga	}	92	Landtbrukaren Nils Svante Håkansson i Björstorp.
Norra Åsbo domsaga			
Södra Åsbo och Bjäre domsaga	}	94	Hemmansegaren Olof Andersson i Lyckorna.
Kristianstad och Sim- rishamn			
	}	95	Kaptenen Åke Hjalmar Nordenfelt.

Malmöhus län:

Skytts och Oxie dom- saga	}	96	Landtbrukaren Märten Pålsson Dahn i Östra Grefvie.
Färs domsaga			
Frosta domsaga	}	99	Landtbrukaren Jöns Andersson i Örstorp.
Rönnebergs och Har- jagers härad			
Onsjö härad	}	100	Landtbrukaren Ivar Månsson i Trää.
Luggude domsagas norra valkrets			
Luggude domsagas södra valkrets	}	102	Hemmansegaren Anders Persson i Mörarp.

Bara härad	103	Landtbrukaren Jöns Bengtsson i Gullåkra.
Torna härad	104	Landtbrukaren Nils Akesson i Södra Sandby.
Herrestads och Ljunits härad	105	Landtbrukaren Hans Andersson i Nöbbelöf.
Vemmenhög's härad ..	106	Landtbrukaren Lars Pålsson i Hemmesdynge.
Malmö	107	Boktryckaren Carl August Andersson.
D:o	108	Konsuln Johan Henrik Emanuel Dieden.
D:o	109	Fil. doktor Carl Christian Peter Herslow.
D:o	110	Borgmästaren Olof Christian Ahlström.
Lund	111	Justitieombudsmannen Eskilander Thomasson.
Helsingborg	112	Statsrådet, Friherre Gustaf Oscar Peyron.
Landskrona	113	Rådmannen Gustaf Thestrup.
Ystad, Trelleborg, Skanör och Falsterbo	114	Kaptenen Elis Nilsson.

Hallands län:

Halmstads och Tön- nersjö härad	115	Godsegaren Ivar Lyttkens.
Höks härad	116	Landtbrukaren Carl Ifvarsson i Vårestorp.
Arstads och Fanrås härad	117	Hemmansegaren Bengt Bengtsson i Boberg.
Himble härad	118	Hemmansegaren Lars Börjesson i Vråen.
Viske och Fjäre dom- saga	119	Hemmansegaren Johannes Eriksson i Borekulla.
Halmstad och Engel- holm	120	Borgmästaren Peter Thure Gabriel Stockenberg.
Laholm, Varberg, Fal- kenberg och Kungs- backa	121	Borgmästaren Anders Magnus Lundberg.

*Gotheborgs och Bohus
län:*

Askims och Säfvedals härad	122	Fabriksdisponenten William Gibson.
Vestra och Östra Hi- sings tingslag	123	Organisten Jöns Rundbäck.
Inlands domsaga	124	Majoren Henrik Maximilian Kilman.
Orousts och Tjörns domsaga	125	Fil. doktor Axel Wilhelm Ljungman.
Norrvikens domsaga ..	126	Hemmansegaren Anders Petter Lind i Kustorp.
Lane och Stångenäs härad	127	Landtbrukaren Gustaf Mellin.
Sotenäs, Tunge och Sörbygdens härad...	128	Godsegaren Wilfrid Ullman.

Göteborg	129	Grosshandlaren Olof Wijk.
D:o	130	Stadsmäklaren Olof Melin.
D:o	131	Rektorn Carl Fredrik Winkrans.
D:o	132	Handlanden Axel Lilljeqvist.
D:o	133	Majoren John Christian Bratt.
D:o	134	Rådmanen Ludvig Essén.
D:o	135	Med. doktorn Erik Wilhelm Wretlind.
D:o	136	Grosshandlaren Josef Henrik André.
D:o	137	Folkskoleläraren Anders Fredrik Liljeholm.
Uddevalla, Strömstad och Marstrand	138	Fabrikören Carl Wilhelm Collander.

Elfsborgs län:

Marks härad	139	Landtbrukaren Frans Gustaf Jansson i Karlsked.
Vedens och Bollebygds) härad	140	Landtbrukaren August Larsson i Slättäng.
Flundre, Värne och) Bjerke domsaga	141	Regementsintendenten Carl Johansson.
Kinds härad	142	Landtbrukaren Svante Fredrik Norén i Solberga.
Redvägs härad	143	Landtbrukaren Josef Smedberg i Vedåkra.
Vätle, Ale och Kullings) domsaga	144	Hemmansegaren Johan August Andreason i Bälinge.
Ås och Gäseneds dom- saga	145	Hemmansegaren Peter Svensson i Brämhult.
Sundals härad	146	Kronolänsmannen Patrik Stockman.
Nordals och Valbo hä- rad	147	Fabriksidkaren Magnus Andersson.
Tössbo och Vedbo) domsaga	148	Hemmansegaren Peter Andersson i Högkil.
Venersborg, Åmål och) Kungelf	149	Landssekreteraren Mats Zachrison.
Borås, Alingsås och) Ulricehamn	150	Borgmästaren Jakob Alfred Wendt.

Skaraborgs län:

Åse och Viste, Barne) och Laske domsaga)	151	Landtbrukaren Anders Svensson i Edun.
Kinnefjerdings, Kinne) och Källands dom- saga	152	Hemmansegaren Anders Svensson i Boss- gården.
Skånings, Vilske och) Valle domsaga	153	Landtbrukaren Elias Gustaf Fredholm.
Gudhems och Kåkind) domsaga	154	Hemmansegaren Johannes Jonson i Frös- torp.

Vartofta och Frökinds domsaga	155	Hemmansegaren Carl Persson i Stallerhult.
Vadsbo norra domsaga	156	Hemmansegaren Anders Johansson i Löfåsen.
Vadsbo södra domsaga	157	Löjtnanten Carl Gustaf August Bergendahl.
Mariestad, Skara och Sköfde	158	Landskamereraren Herman Nestor Emanuel Amnéus.
Lidköping, Falköping och Hjo	159	Rektorn Axel Wilhelm Nilsson.

Vernlands län:

Väse, Visnums och Ölme härad	160	Hemmansegaren Olof Andersson i Hasselbol.
Fernebo härad	161	Bergsmannen Carl Gustaf Olsson Bruse i Långbanshyttan.
Mellansysslets domsaga	162	Hemmansegaren Olof Olsson i Södra Stensdalen.
Södersysslets domsaga	163	Hemmansegaren Lars Persson i Heljebol.
Nordmarks domsaga	164	Handlanden Erik Andersson i Upsal.
Fryksdals domsaga	165	Hemmansegaren Nils Pehrsson i Önnerud.
Jösse domsaga	166	Nämndemannen Emil Olsson i Kyrkebol.
Elfdals och Nyeds domsaga	167	Hemmansegaren Gustaf Jansson i Krakerud.
Karlstad och Filipstad	168	Lektorn Gullbrand Elowson.
Kristinehamn, Nora Lindesberg och Askersund	169	Boktryckaren Anders Fredrik Broström.

Örebro län:

Edsbergs, Grimstens och Hardemo härad	170	Hemmansegaren Lars Fredrik Odell i Skanckerud.
Kumla och Sundbo härad	171	Landtbrukaren Carl Gustaf Bäckgren.
Glanshammars och Örebro härad	172	Hemmansegaren Per Nilsson i Råby.
Askers och Sköllersta härad	173	Hemmansegaren Folke Andersson Helgesta.
Lindes domsaga	174	f. d. Majoren Peter Arvid Henrik Stjernspetz.
Nora domsaga	175	Fullmäktigen i riksgäldskontoret Johan Johansson i Noraskog.
Örebro	176	f. d. Telegrafkommissarien Karl Arvid Gumælius.

Vestmanlands län:

Vestmanlands södra domsaga	177	Hemmansegaren Gustaf Olsson i Frösvi.
----------------------------------	-----	---------------------------------------

Vestmanlands vestra domsaga	}	178 Godsegaren Per Ersson å Vestlandaholm.
Vestmanlands norra domsaga		
Vestmanlands östra domsaga	}	179 Bergsmannen Per Holm i Norbergsby.
Vesterås och Köping		
Arboga och Sala	}	180 Hemmansegaren Erik Ersson i Arnebo.
	}	181 Landshöfdingen Fredrik Ludvig Salomon Hederstierna.
	}	182 Häradshöfdingen Carl Ingvar Wählin.

Kopparbergs län:

Leksands, Åls och Bjursås tingslag ..	}	183 Fullmäktigen i riksbanken Liss Olof Larsson i Vestannor.
Gagnefs tingslag jemt		
Rättviks och Ore tingslag	}	184 Hemmansegaren Ollas Anders Eriksson i Ofvanmyra.
Ofvan-Siljans domsgaa		
Hedemora domsaga ..	}	185 Hemmansegaren Mats Tysk i Vattnäs.
Falu domsaga		
Söderbäckes, Norrbäckes och Grangärdes tingslag	}	186 Bergsmannen Back Per Ersson i Buska.
Nås, Jerna och Floda samt Malungs, Lima och Äppelbo tingslag	}	187 Hemmansegaren Anders Hansson i Solberga.
Falu, Hedemora och Säter	}	188 Fjerdingsmannen Jan Petter Jansson i Saxhyttan.
	}	189 Handelsföreståndaren Stormats Mathias Olsson i Sörnäs.
	}	190 Läroverksadjunkten Olof Valdemar Wahlin.

Gefleborgs län:

Gestriklands östra tingslag	}	191 Hemmansegaren Erik Westin i Hagsta.
Gestriklands vestra tingslag		
Norra Helsinglands domsaga	}	192 Hemmansegaren Anders Göransson i Åsen.
Vestra Helsinglands domsaga		
Södra Helsinglands vestra tingslag	}	193 Hemmansegaren Anders Larsson i Lund.
Södra Helsinglands östra tingslag		
Gefle	}	194 Hemmansegaren Olof Jonsson i Hof.
D:o		
Söderhamn	}	195 Trävaruhandlanden Jonas Jonsson i Heden.
	}	196 Hemmansegaren Nils Hansson i Berga.
	}	197 Lektor Paul Peter Waldenström.
	}	198 Skeppsbyggmästaren Olof August Brodin.
	}	199 Konsuln Johan Frithiof Göthe Schöning.

Vesternorrlands län:

Medelpads vestra domsaga	}	200	Apotekaren Gustaf Adolf Wändahl.
Medelpads östra domsaga			
Ångermanlands södra domsaga	}	202	Skolföreståndaren Johan Nydahl.
Ångermanlands mellersta domsaga			
Ångermanlands vestra domsaga	}	264	Hemmansegaren Erik Peter Jonsson i Myre.
Nordingrå och Nätra tingslag			
Själevads och Arnäs tingslag	}	206	Hemmansegaren Per Olof Hörnfeldt.
Hernösand, Umeå och Skellefteå			
Sundsvall	}	208	Grosshandlaren Magnus Arhusiander.

Jemtlands län:

Jemtlands norra domsaga	}	209	Hemmansegaren Hans Andersson i Bringåsen.
Jemtlands vestra domsaga			
Jemtlands östra domsaga	}	211	Hemmansegaren Jöns Bromée i Billsta.
Herjeådalens domsaga			
Östersund och Hudiksvall	}	213	Lektorn Sven Johan Kardell.

Vesterbottens län:

Vesterbottens södra domsaga	}	214	Hemmansegaren Johan Andersson i Baggböle.
Vesterbottens vestra domsaga			
Vesterbottens norra domsaga	}	216	Hemmansegaren Johan Anton Lundström i Norsjö.
Vesterbottens mellersta domsaga			
	}	217	Hemmansegaren Nils Boström i Bodbyn

Norrbottnens län:

Piteå domsaga	}	218	Hemmansegaren Johan Erik Wikstèn i Öjebyn.

Luleå domsaga	219	Hemmansegaren Nils Wallmark i Smedsbyn.
Kalix domsaga	220	vice konsuln Olof Harald Ström.
Torneå domsaga	221	
Luleå, Piteå och Ha- paranda	222	Landssekreteraren Karl Sigfrid Husberg.

§ 4.

Vid härefter anställt upprop enligt ofvan intagna förteckning befunnos alla deri upptagne ledamöter närvarande, med undantag af representanten för Stockholms stad, e. o. hofpredikanten G. E. Beskow, hvilken, enligt hvad herr ordföranden tillkännagaf, anhållit om ledighet från riksdagsgöromålen under denna och nästföljande dag; och blef denna anhållan af kammaren beviljad.

§ 5.

Herr ordföranden uppläste en till honom från hans excellens herr statsministern ankommen skrivelse af denna dag, hvari meddelades att Hans Maj:t Konungen ville i dag kl. $\frac{1}{2}$ 1 e. m. å Kongl. slottet mottaga den deputation, som enligt 33 § riksdagsordningen hade att hos Konungen begära talman och vice talman för kammaren.

Derefter tillkännagaf herr ordföranden att han anmodat nedan uppräknade kammarens ledamöter att utgöra sagda deputation, nemligen såsom ordförande herr Eskilander Thomasson samt såsom ledamöter herrar Knut Styffe, friherre Carl Carlson Bonde, F. W. Metzén, Magnus Andersson i Löfhult, A. Westrin, Bengt Bengtsson i Boberg, A. F. Liljeholm, J. A. Andreasson, P. A. H. Stjernspetz, N. Hansson i Berga och J. E. Wikstèn i Öjebyn.

Kammarens sammanträde upplöstes härefter till kl. 12,40 e. m.

§ 6.

Då deputationen vid nämnda tid återkom, tillkännagaf dess ordförande, att Hans Maj:t Konungen behagat utnämna herr Olof Wijk till talman och herr Sven Nilsson till vice talman för kammaren.

§ 7.

Sedan ålderspresidenten till herr talmannen öfverlemnad ordförandeklubban, helsade talmannen kammaren med följande ord:

Mine herrar!

Konungens förtroende har åter kallat mig till denna plats, på hvilken jag under gångna valperioder rönt ett tillmötesgående och en välvilja, som tillhöra mina lyckligaste minnen.

Med vördsam förhoppning att kunna i den nyvalda kammaren

åt mig bevara dessa känslor, innesluter jag mig, mine herrar, i edert förtroende under liflig önskan om lycka och framgång i våra förestående arbeten till fosterlandets gagn och fromma!

§ 8.

Upplästes en från representanten för Torneå domsaga herr G. Sundberg inkommen skrifvelse, så lydande:

Till herr talmannen i Riksdagens Andra Kammare!

Enär det val, hvarigenom jag blifvit till riksdagsman för Torneå domsaga utsedd, först den 21 sistlidne december blifvit hos Kongl. Maj:t slutligen pröfvadt och fastställt, får jag, som sedan dess icke medhunnit föranstalta om vikarie att i mitt ställe hålla årets lagtima ting med Enontekis och Jukkasjärvi lappmarkers tingslag, härmed genom herr talmannen för kammaren anmäla, det jag af nämnda ting är förhindrad att förr än den 6 instundande februari infinna mig vid Riksdagen.

Haparanda den 2 januari 1888.

G. Sundberg,

häradshöfding i Torneå domsaga.

§ 9.

Föredrogs till behandling ofvan intagna berättelse angående den verkställda fullmagtsgranskningen, hvarvid beträffande den mot fulmagten för herr Jöns Rundbäck gjorda anmärkning yttrades af:

herr A. W. Ljungman: Med anledning af den anmärkning mot herr Rundbäcks fullmakt, som framstälts uti det nu föredragna protokollet, må det tillätas mig anföra några ord till sakens belysande. I olikhet mot hvad eljest gemenligen plägar vara fallet, då anmärkning förekommer mot riksdagsmannafullmakt, har någon afvikelse från det i riksdagsordningen föreskrifna formuläret ej egt rum i den för herr Rundbäck utfärdade fullmagten, utan träffar anmärkningen allenast den benämning, som gifvits åt herr Rundbäcks valdistrikt. Till detta hör nemligen icke blott vestra och östra Hisings häradar utan äfven åtskilliga torplägenheter under Kastellgårdens gods, hvilka i administrativt hänseende höra till Inlands södra härad. Då emellertid benämningen "vestra och östra Hisings häraders *valdistrikt* af Askims, vestra och östra Hisings samt Sätvedals domsaga" vid jemförelse med innehållet i fullmagten för representanten för "Askims och Sätvedals häraders valdistrikt" icke synes mig innebära, att dermed åsyftats blott vestra och östra Hisings häradar, utan väl snarare det valdistrikt af nämnda domsaga, utaf hvilken vestra och östra Hisings häradar utgöra den hufvudsakliga delen, så får jag till förekommande af onödigt besvär med omskrifning af en eljest fullt tydlig fullmakt yrka godkännande af densamma sådan den är;

af herr Jöns Rundbäck: Herr Talman! Till de upplysningar herr Ljungman nyss lemnat beder jag få tillägga, att, för så vidt jag kan erinra mig, så har alltid hitiutills de flesta riksdagsfullmagter jag haft äran aflemna, äfven den vid sistlidne majriksdag, varit lika affattade med den jag aflemnat vid innevarande riksdag utan att anmärkning gjorts mot någon af de föregående. Orsaken hvarföre anmärkning nu ifrågakommit lärer vara den, att i fullmagten nu anføres vestra och östra Hisings häraders valkrets i stället för "Tingslags valkrets" och detta derföre att till samma valkrets skulle höra såsom det i granskningsprotokollet heter *en del* af Inlands södra härad. Med denna del menas helt visst några torplägenheter belägna å en holme eller igengrundad ö i Nedre elf, hvilken i kyrkligt hänseende hör till en socken å Inland, men som för öfrigt i alla tider i judicielt hänseende tillhört Hisingen, ehuru detta icke fått något officiellt erkännande förr, än denna omständigheten först i senare tider blifvit anmärkt af statistiska byrån i valstatistiken. Till denna omständighet inskränker sig hela anmärkningens innebörd och beder jag få än ytterligare nämna, att å sagda holme icke finnes en enda valberättigad person. För öfrigt öfverlemnar jag domen till kammaren;

samt af herr Johan Johansson i Noraskog att, ehuru han deltagit uti ifrågavarande anmärkning, han dock för sin del icke hade något emot, att fullmagten af kammaren godkändes.

Sedan öfverläggningen härefter förklarats slutad, beslöt kammaren, efter framställd proposition af herr talmannen, att berörda fullmakt skulle såsom giltig antagas.

Vidkommande det i fråga om representanten för Medelpads östra domsaga, herr Johan Carlsson i Nysäter, i berättelsen omförmälda förhållande, beslöt kammaren, på yrkande af herr H. L. Rydin, att herr Johan Carlsson skulle, ehuru någon fullmakt för honom icke företetts, på grund af Kongl. Maj:ts den 12 sistlidne december meddelade utslag anses behörig att riksdagsmannakallet utöfva.

Berättelsen lades härefter till handlingarna med tillkännagifvande att fullmagterna skulle i kammarens kansli till vederbörande återställas.

§ 10.

På hemställen af herr talmannen beslöt Kammaren:
att vid början af morgondagens plenum företaga val af sekreterare; samt

att nästa fredag den 20 i denna månad utse tre ledamöter i manskonferensen, två kanslideputerade, åtta ledamöter att i förening med talmannen tillsätta kammarens kansli och vaktbetjening, äfvensom tre ledamöter att besörja kammarens ekonomiska angelägenheter.

§ 11.

Kammaren beslöt, efter hemställan af herr talmannen, som förmälde sig hafva om tiden för valen samrådt med Första Kammarens talman, att nästa tisdag den 24 i denna månad företaga val af ledamöter och suppleanter i de ständiga utskotten, samt att suppleanternas antal skulle, likasom vid föregående riksdagar, vara lika med de ordinarie ledamöternas.

§ 12.

Till talareplats för ledamöter, som kunde önska deraf begagna sig, anvisades på herr talmannens förslag, den nedersta platsen i främsta stolraden till venster om talmansbordet.

Kammaren åtskildes kl. 1 e. m.

Staffan Cederschiöld.

Th. Stockenberg.

Torsdagen den 19 januari.

Kl. 10 f. m.

§ 1.

I enlighet med kammarens beslut å gårdagen under § 10 i protokollet företogs nu val af kammarens sekreterare, till hvilken befattning stadsnotarien, vice härads höfdingen A. E. J. Johansson ensam anmält sig såsom sökande.

Valet anställdes i föreskrifven ordning med slutna sedlar; och befans, sedan dessa öppnats och uppräknats, att efter afdrag af en sedel, som förklarades ogiltig, de öfriga, 135 till antalet, tillfallit bemälde Johansson.

Till sekreterare var alltså utsedd herr Johansson, som härefter instälde sig och, efter erhållen underrättelse om valets utgång, öfvertog protokollsföringen.

Staffan Cederschiöld.

Th. Stockenberg.

§ 2.

Herr talmannen och kammarens herrar ledamöter afgingo kl. $\frac{3}{4}$ 11 till Storkyrkan, hvarest riksdagspredikan hölls. Efter slutad gudstjenst begaf sig kammaren till rikssalen, der Hans Maj:t Konungen med ett tal öppnade riksdagen. Sedan Hans excellens herr statsministern härefter uppläst Kongl. Maj:ts berättelse om hvad i riket och dess styrelse sig tilldragit sedan sista riksdagen, samt herrar talmän till Hans Maj:t Konungen framfört uttrycken af kamrarnes undersåtliga vördnad och hvardera mottagit ett exemplar af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen angående statsverkets tillstånd och behof, afslutades ceremonien på rikssalen, hvarefter kammaren, enligt beslut, fattadt före afgången från dess samlingsrum, vid utgåendet från rikssalen åtskildes.

In fidem

A. E. J. Johansson.